

Raport roczny

**w zakresie adekwatności kapitałowej oraz innych informacji
podlegających ogłaszaniu wg stanu na dzień 31.12.2015r.**

Wprowadzenie

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju przedkłada wszystkim zainteresowanym niniejszy Raport, zawierający informacje podlegające ujawnieniu zgodnie z *Polityką informacyjną Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju* a w szczególności informacji ujawnianych zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, realizując tym samym unijny standard transparentnej, wypełniającej swoje obowiązki informacyjne, instytucji finansowej.

Bank jako nowoczesna - **funkcjonująca w spółdzielczej formule biznesowej** - instytucja kredytowa, prezentując w niniejszym Raporcie informacje wynikające z przyjętej Polityki informacyjnej, **zastosował zasadę jawności oraz proporcjonalności**.

Opublikowane informacje zostały sporządzone z zachowaniem zasady należytej staranności i podlegały weryfikacji zgodnie z postanowieniami Polityki informacyjnej oraz procedurami kontroli obowiązującymi w Banku.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju oświadcza, że ustalenia opisane w niniejszym Raporcie spełniają wymagania dyscypliny rynkowej i są adekwatne do stanu faktycznego, a wdrożony system zarządzania ryzykiem jak i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia skali i charakteru prowadzonej działalności.

Podpisy Członków Zarządu

Izabela Ochojska - p.o. Prezesa Zarządu

Gabriela Bury - Wiceprezes Zarządu

Beata Milczanowska - Wiceprezes Zarządu

Natasza Kiwic - Wiceprezes Zarządu

1. Podstawowe dane o Banku

Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju z siedzibą w Jastrzębiu Zdroju przy ulicy 1 Maja 10, jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców w Sądzie Rejonowym w Gliwicach, Wydział X Gospodarczy postanowieniem z dnia 26.03.2002r. pod numerem KRS 0000100602.

Zakres działalności Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju szeroko opisany w **Statucie Banku**, udostępnionym na stronie Banku www.bsjastrzebie.pl, został przyjęty przez Komisję Nadzoru Finansowego tj. „Potwierdzenie Uprawnień Do Wykonywania Czynności Bankowej” nr PNB-DBS-III-530-1532/56/08 z dnia 12.12.2008r.

Bank zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie.

Bank prowadzi swoją działalność na terenie województwa śląskiego zgodnie z misją:

„LOKALNY PIENIĄDZ NA ROZWÓJ LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”.

2. Zakres i forma ujawnianych informacji.

Zgodnie z przyjętą w Banku *Polityką informacyjną*¹ niniejszy Raport roczny zawiera:

- ✓ informacje podlegające ujawnieniu na mocy postanowień Rozporządzenia CRR,
- ✓ szczegółowe informacje dotyczące **funduszy własnych** zgodnie z art. 436 Rozporządzenia CRR, a także Rozporządzenia wykonawczego Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. jako zadośćuczynienie wymogom stawianym wszystkim bankom w zakresie ujawniania w sposób jednolity informacji na temat funduszy własnych,
- ✓ pozostałe informacje podlegające ujawnieniu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju informuje, iż zaprezentował podstawowe informacje dotyczące ogólnego profilu ryzyka Banku związanego ze strategią działalności, zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarte w Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego za okres od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015r. jak i w Sprawozdaniu Zarządu Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju za rok 2015r.

Informacje ujęte w niniejszym dokumencie prezentowane są za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. (według stanu na dzień bilansowy).

Dane ilościowe, oparte na kalkulacjach zgodnych z przepisami obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2015 roku, jeżeli nie podano inaczej zaprezentowano w tysiącach złotych.

Zgodnie z przyjętą Polityką informacyjną oraz w oparciu o art. 432 Rozporządzenia CRR, Bank nie ujawnia;

- ✓ informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną (obejmujących informacje, których Bank nie może ujawnić zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych, a także danych objętych ochroną ze względu na tajemnicę bankową).
- ✓ informacji, których pominięcie lub zniekształcenie nie zmieni i nie wpłynie na ocenę lub decyzję osoby wykorzystującej takie informacje przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych (informacje nieistotne), z wyjątkiem informacji dotyczących: funduszy własnych i polityki w zakresie wynagrodzeń,

¹ Dostępna na stronie Banku pod adresem:

https://www.bsjastrzebie.pl/uploads/media/2016/05/25/Polityka_inform._ZATWIERDZONA_PRZEZ_RN_05.05.2016.pdf

- ✓ informacji, które uznaje za zastrzeżone (podanie ich do wiadomości publicznej osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną) lub poufne (dotyczy informacji co do których Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności), z wyjątkiem ujawnień określonych w art. 437 i 450 Rozporządzenia CRR. Bank ogłasza przyczyny odstąpienia od ogłoszenia informacji oraz ujawnia ogólne dane z tego zakresu.

Niniejszy raport ogranicza się do ujawnień wymaganych przepisami informacji, które bezpośrednio dotyczą Banku i wynikają z lokalnego charakteru prowadzonej działalności bankowej.

Ponadto Bank informuje, iż:

- ✓ stosuje Polskie standardy rachunkowości zatem wszelkie dodatkowe informacje podlegające ujawnieniu w myśl międzynarodowych standardów rachunkowości nie dotyczą Banku,
- ✓ Bank nie posiada aktywów obciążonych w rozumieniu art.443 CRR oraz nie identyfikuje ryzyka kontrahenta w myśl art. 439 CRR,
- ✓ Bank nie posiada portfela handlowego oraz nie przeprowadzał sekurytyzacji,
- ✓ Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru ryzyka (w tym wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka),
- ✓ Bank nie posiada aktywów obciążonych
- ✓ Bank nie posiada podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych,
- ✓ Bank ujawnia informacje, które go dotyczą z zachowaniem zasady proporcjonalności.

Uzupełnieniem informacji zawartych w niniejszym dokumencie są następujące dokumenty:

- ✓ **Roczne Sprawozdanie Finansowe za 2015 rok wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta,**
- ✓ **Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku za rok 2015 rok,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej za 2015 rok,**
- ✓ **Raport roczny Banku za 2015 rok.**

Wszystkie Raporty roczne jak i sprawozdanie za rok 2015 rok są dostępne na stronie internetowej Banku www.bsjastrzebie.pl

3. Systemowe podejście do zarządzania.

W związku z utrzymującą się niepewnością na rynkach finansowych spowodowaną sytuacją polityczno-gospodarczą jak i wyzwaniem płynącymi z dostosowywania się do nowych wymogów prawno-regulacyjnych **systemowe podejście do zarządzania ryzykiem bankowym i kontroli wewnętrznej** oraz konsekwentna realizacja polityki kapitałowej, jest jednym z priorytetowych celów **Strategii działania Banku.**

Za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku, który dla celów zarządzania operacyjnego wdrożył szereg wewnętrznych regulacji, **określających sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania, raportowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka, uznanych przez Bank za istotne.**

Nadzór właścicielski nad systemem zarządzania ryzykiem oraz systemem kontroli wewnętrznej wykonuje Rada Nadzorcza. Rada Nadzorcza sprawuje bowiem nadzór nad realizacją strategicznych zamierzeń rozwojowych Banku oraz przestrzeganiem zasad ostrożnego i bezpiecznego zarządzania Bankiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami, regulacjami ostrożnościowymi i dobrą praktyką bankową.

Systemowe podejście do zarządzania i kontroli ryzyka opiera się na następujących podstawowych zasadach:

- określenie na **poziomie strategicznym podstawowych wytycznych, parametrów i wartości progowych dla istotnych rodzajów ryzyka** pod kątem planowanego rozwoju rynkowego oraz uwzględnieniu założonego poziomu rentowności prowadzonej działalności biznesowej. Następnie na szczeblu zarządczym następuje zdefiniowanie szczegółowych wytycznych i wdrożenie polityki zarządzania danym ryzykiem oraz określenie celów biznesowych w Planie finansowym jak i rozpisanie szczegółowych zadań rynkowych na dany rok. Główne obszary analizy obejmują zatem podstawowe, zidentyfikowane jako istotne w działalności Banku rodzaje ryzyka,
- systematyczny monitoring, kontrola i raportowanie wszystkich istotnych typów ryzyka w odniesieniu do przyjętych w danej Polityce i planach założeń, w tym dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa operacji z punktu widzenia wymogów kapitałowych. **Wyniki pomiarów ryzyka są regularnie raportowane Radzie Nadzorczej, Zarządowi oraz Kierownictwu w ramach funkcjonującego w Banku systemu informacji zarządczej,**
- rozdzielenie obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem, **funkcje monitorowania, kontroli i raportowania ryzyka w Banku są organizacyjnie oddzielone od funkcji biznesowych.**

Zarząd Banku szczególną wagę przykładają do ciągłego doskonalenia procesu zarządzania ryzykiem. Każdy obszar biznesowy odpowiada za zarządzanie ryzykiem wynikającym ze swojej działalności, w granicach odpowiednich limitów i wartości progowych zatwierdzonych przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą. Regularne raportowanie bieżącej ekspozycji ryzyka w okresach dziennych, miesięcznych i kwartalnych jest istotnym elementem procesu zarządzania ryzykiem. Z tego względu Bank posiada rozbudowany system raportów wewnętrznych prezentujących poziom wykorzystania limitów ryzyka. W ramach funkcjonującego w Banku Systemu Informacji Zarządczej, okresowe raporty są przekazywane do wiadomości jednostek biznesowych, osób na kierowniczych stanowiskach oraz Zarządu i Rady Nadzorczej.

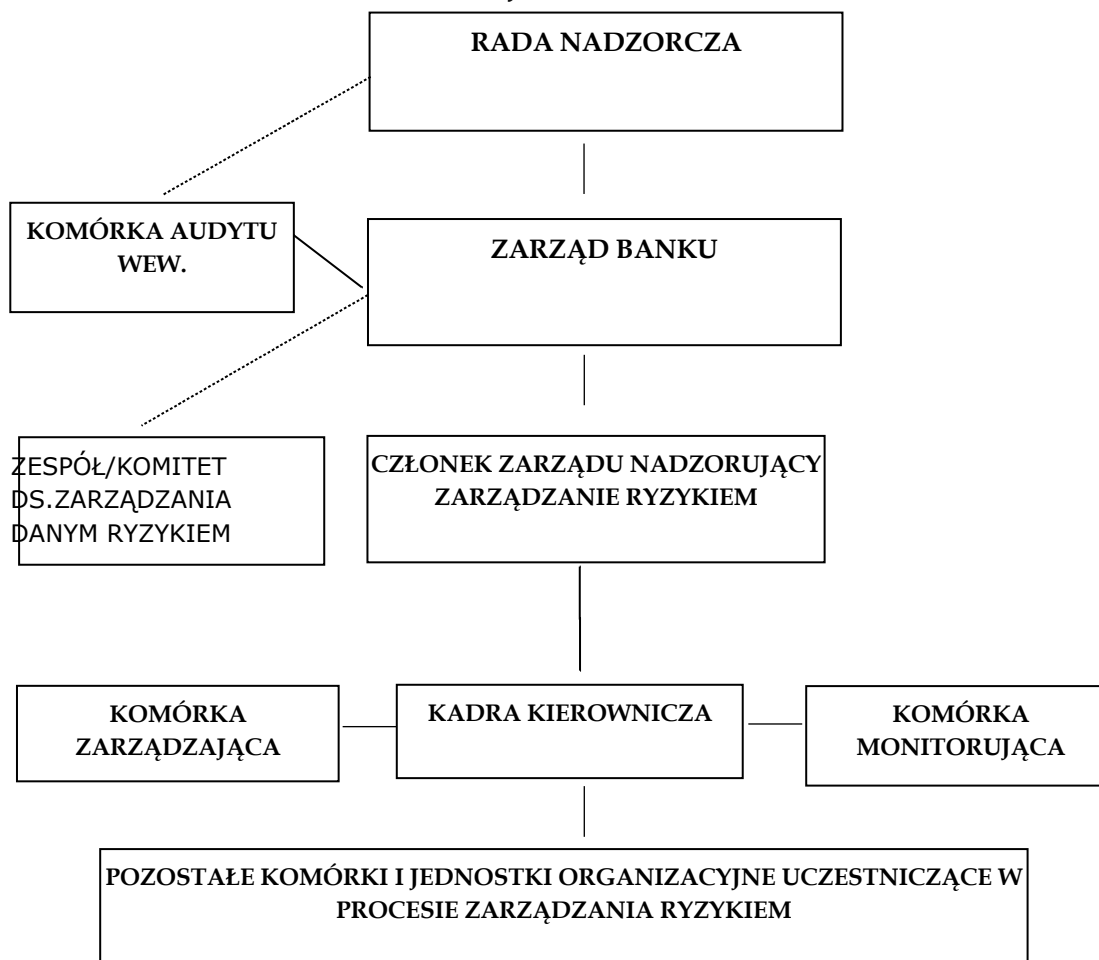
Wszelkie podejmowane przedsięwzięcia organizacyjne i proceduralne uwzględniają podstawowe cele i zamierzenia strategiczne oraz pozwalają na prowadzenie aktywnych działań, zmierzających do rozwoju biznesu z uwzględnieniem akceptowalnego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko. Podstawowe wyniki prowadzonej w 2015 roku **działalności biznesowej, opisane są m.in. w Raporcie Rocznym dostępnym na stronie www.bsjastrzebie.pl.**

3.1. Schemat organizacji systemowego zarządzania ryzykiem w Banku.

W skład struktury organizacyjnej procesu nadzoru i zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową wchodzi następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Zebranie Przedstawicieli,
2. Rada Nadzorcza,
3. Zarząd,
4. Zespół Zarządzania Aktywami i Pasywami,
5. Zespół strategii rynkowej oraz monitoringu ryzyka braku zgodności,
6. Zespół ds. strategii produktowo-promocyjnej,
7. Komitet Kredytowy,
8. Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego,
9. Komórki organizacyjne Pionu Księgowości Zarządczej oraz Kontroli Ryzyka Bankowego,
10. Komórka Audytu Wewnętrznego,
11. Pozostałe komórki organizacyjne/ pracownicy Banku.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku, **strategiczne cele zatwierdza Zebranie Przedstawicieli**, nadzór właścicielski sprawuje Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. Natomiast szczegółowe zasady dotyczące procesu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym określone cele, pomiar ryzyka, zakres i charakter systemów raportowania oraz zasady zabezpieczania, monitorowania, ograniczania ryzyka i przyjęte rozwiązania organizacyjne określone zostały w szczegółowych regulacjach wewnętrznych wdrożonych przez Zarząd Banku.

Powołane w Banku Komitety / Zespoły uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem oraz oceny i szacowania adekwatności kapitału wewnętrznego, **wypełniając funkcję opiniodawczą i rekomendacyjną w stosunku do Zarządu** w zakresie polityki zarządzania ryzykiem oraz wdrażania zasad i procedur realizacji poszczególnych etapów procesu zarządzania ryzykiem na poszczególnych szczeblach struktury organizacyjnej. Wyspecjalizowanym komitetem/zespołem przewodniczą członkowie Zarządu.

Zespoły i Komitety obejmowały w roku 2015 swoim zakresem działania wszystkie zidentyfikowane jako istotne rodzaje ryzyka występujące w działalności Banku.

Komórka organizacyjna Centrali Banku odpowiedzialna zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Banku za zarządzanie danym rodzajem ryzyka inicjuje działania zarządcze w zakresie zidentyfikowanego ryzyka.

Szczegółowy opis podstawowych zadań poszczególnych podmiotów/komórek uczestniczących w systemie zarządzania ryzykiem w tym kontroli wewnętrznej i raportowania zawiera zatwierdzony przez Radę Nadzorczą **Regulamin organizacyjny** oraz wdrożone przez Zarząd Banku wewnętrzne procedury tj. polityki, regulaminy i instrukcje.

W Banku od 2004 roku funkcjonuje Komórka Audytu Wewnętrznego, której celem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, procedur i mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania Bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku.

3.2. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku. System kontroli wewnętrznej jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- 1) Skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) Wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) Przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) Zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W systemie kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia.:

- 1) funkcję kontroli,
- 2) badania zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi (compliance),
- 3) niezależną komórkę audytu wewnętrznego,
- 4) Zarządy audytowo - kontrolingowe.

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych procedur w zakresie systemu kontroli wewnętrznej oraz podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości monitorowania efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych a także identyfikuje obszary działania Banku, operacje, transakcje oraz inne czynności przeznaczone do stałego monitorowania. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu.

Komórki Centrali Banku są zobowiązane do stosowania mechanizmów kontroli ryzyka w obszarach wynikających z zadań im przypisanych w obowiązujących regulacjach wewnętrznych.

Na podstawie dokonywanych przeglądów i ocen efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych Zarząd i Rada Nadzorcza utrzymują:

- 1) informacje dotyczące istotnych, stwierdzonych nieprawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej, niezwłocznie po ich ujawnieniu oraz informacje dotyczące efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.
- 2) okresowe informacje dotyczące wszystkich obszarów kontroli wewnętrznej a w szczególności informacje dotyczące:
 - ✓ przestrzegania przepisów prawa, oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych,
 - ✓ funkcjonowania w Banku systemu informacji zarządczej,
 - ✓ skuteczności ujawniania w ramach kontroli funkcjonalnej błędów i nieprawidłowości oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub korygujących,
 - ✓ realizacji określonych i wymaganych przez Zarząd Banku celów i polityki Banku,
 - ✓ kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych,
 - ✓ jakości (dokładności i niezawodności) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego,
 - ✓ adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemów informatycznych;
 - ✓ efektywności wykorzystania dostępnych środków, w tym funduszy własnych i zasobów we wszystkich obszarach działalności Banku;
 - ✓ oceny struktury organizacyjnej Banku, podziału kompetencji i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami, komórkami, a także systemem tworzenia i obiegu dokumentów i informacji;

- ✓ oceny funkcjonowania systemów wewnętrznych w aspekcie poprawy efektywności działania Banku jako całości;
- ✓ czynności zleczanych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym.

Ogólny profil ryzyka Banku związany z przyjętą strategią działalności, kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające wszystkim zainteresowanym całościowy obraz zarządzania ryzykiem, profil ryzyka Banku wraz z oceną zarządzania Bankiem dokonaną przez Radę został opisany w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku oraz Sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej za 2015 rok (oba sprawozdania dostępne są na stronie internetowej Banku).

3.3. Adekwatność kapitałowa.

Adekwatność kapitałowa odzwierciedla stan, w którym wysokość posiadanych przez Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju kapitałów (funduszy własnych) w pełni zabezpiecza ostrożnościowe wymogi regulacyjne.

Bank zastosował w rachunku oceny adekwatności kapitałowej na dzień 31 grudnia 2015 r. zasady wynikające zarówno z przepisów unijnych, jak i obowiązujących w tym zakresie przepisów krajowych, przy uwzględnieniu wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego.

Kalkulacja wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2015r. sporządzona została zgodnie z wymogami określonymi w art. 92 Rozporządzenia CRR oraz art.73 dyrektywy 2013/36/UE z uwzględnieniem postanowień dotyczących nieznaczącej skali działalności handlowej, **bowiem w 2015 roku cała aktywność Banku była kwalifikowana do księgi bankowej**.

Według nowych zasad pakietu CRD IV/CRR adekwatność kapitałowa jest analizowana począwszy od 2014r. w oparciu o trzy rodzaje współczynników:

- współczynnik kapitału podstawowego Tier1 (CET 1),
- współczynnik kapitału Tier1
- łączny współczynnik kapitałowy (TCR)

Na dzień 31.12.2015 r. wszystkie wskaźniki kapitałowe ukształtowały się powyżej regulacyjnych wymogów minimalnych. Najważniejszy miernik adekwatności kapitałowej Banku jakim jest łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wynosił 11,09% przy minimalnym poziomie określonym przepisami regulacyjnymi 8% oraz zalecanej przez Komisję Nadzoru Finansowego wartości 12%. Bank nie posiada składników zaliczanych do dodatkowego kapitału Tier 1 (AT1) dlatego oba wskaźniki kapitałowe oparte o kapitał podstawowy tj. współczynnik kapitału podstawowego Tier1 jak i współczynnik kapitałowy Tier1 wyniosły 8,70% przy wymaganym minimum odpowiednio 4,5% i 6,0%.

Dla potrzeb oceny adekwatności kapitałowej mierzonej współczynnikami kapitałowymi w 2015 roku, Bank wyliczał łączną kwotę ekspozycji na ryzyko kredytowe, operacyjne, rynkowe, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia CRR oraz prawa krajowego.

Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju w 2015 roku stosował następujące **metody wyliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych**:

- 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- 2) metodę podstawową w zakresie ryzyka rynkowego,
- 3) metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego.

Bank wyliczał również **kapitał wewnętrzny**, którego celem jest pokrycie nieoczekiwanych strat z tytułów wszystkich istotnych rodzajów ryzyka w ramach działalności Banku, z uwzględnieniem wpływu czynników zewnętrznych na poziom ponoszonego ryzyka. Poziom kapitału wewnętrznego na pokrycie nieoczekiwanych strat z tytułu zidentyfikowanych istotnych kategorii ryzyka występujących w prowadzonej działalności (tzw. wymogi w II Filarze) Bank wylicza na podstawie wewnętrznej procedury zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą, stosując proste metody oceny zapotrzebowania na kapitał wewnętrzny, opracowane na podstawie wzorcowej procedury w ramach zrzeczenia, dostosowanej do własnej specyfiki i profilu ryzyka.

Dzięki wdrożonemu przez Zarząd Banku systemowi zarządzania ryzykiem Bank spełniał wszystkie normy nadzorcze w zakresie adekwatności kapitałowej. Poziom poszczególnych kategorii ryzyka i utworzone wymogi kapitałowe w zakresie adekwatności kapitałowej na dzień 31.12.2015r. prezentuje poniższa Tabela:

Dane w zł

<i>Wyszczególnienie:</i>	<i>Wartość na 31.12.2015 r.:</i>
Fundusze własne, w tym:	48 607 148
Kapitał Tier I, w tym	38 112 769
Kapitał podstawowy Tier I	38 112 769
Kapitał dodatkowy Tier I	0
Kapitał Tier II	10 494 379
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, w tym;	438 146 768
<i>z tytułu ryzyka kredytowego</i>	388 830 268
<i>z tytułu ryzyka walutowego</i>	0
<i>z tytułu ryzyka operacyjnego</i>	49 316 500
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	11,09%
Współczynnik kapitału Tier I	8,70%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1)	8,70%
Kapitał wewnętrzny	35 051 741

Na 31 grudnia 2015 roku oszacowany kapitał regulacyjny był równy kapitałowi wewnętrznemu, bowiem Bank w ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP) w oparciu o przeprowadzone wyliczenia (metoda minimalnego wymogu kapitałowego 8%) nie tworzył dodatkowych wewnętrznych wymogów na zidentyfikowane istotne kategorie ryzyka.

3.4. Informacje dotyczące ryzyka kredytowego i zabezpieczeń.

Zarządzanie **ryzykiem kredytowym** realizowane jest w oparciu o zbiór wdrożonych przez Zarząd Banku wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, oceny, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka, w taki sposób aby podejmowane działania miały wymierne przełożenie na ograniczanie poziomu ryzyka w ramach zaakceptowanego przez Zarząd i Radę Nadzorczą „apetytu na ryzyko”. Oferta kredytowa z uwagi na dotychczasowe doświadczenia Banku w finansowaniu małych i średnich podmiotów gospodarczych, skierowana była przede wszystkim do klientów instytucjonalnych z sektora MŚP, jak również osób prywatnych i jednostek samorządu terytorialnego.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym (w tym ryzykiem koncentracji) zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji, jak i do całego portfela kredytowego. W 2015 roku Bank koncentrował się na dostosowaniu zasad Polityki kredytowej do zmieniających się warunków gospodarczych i niwelowania skutków pogarszającej się jakości portfela kredytowego. Stosowane przez Bank wewnętrzne limity koncentracji były ostrożniejsze od obowiązujących limitów ostrożnościowych. Działania były nakierowane na ciągłe doskonalenie oferty kredytowej Banku przy zachowaniu limitów określonych w Polityce kredytowej i planach rocznych oraz zintensyfikowanie działań windykacyjnych.

Jako ekspozycję przeterminowaną Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie płaconą w terminie. Do klasy ekspozycji przeterminowanych Bank zalicza natomiast każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie płaconą w terminie, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500 zł, natomiast w przypadku pozostałych klas ekspozycji, przeterminowana kwota przekracza 3 000 zł.

Należności zagrożone (z rozpoznąną utratą wartości) to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii podwyższonego ryzyka: poniżej standardu, wątpliwe i stracone, o których mowa w przepisach w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16 grudnia 2008r. z póź.zm).

Jednym z podstawowych mierników ryzyka kredytowego jest wielkość wskaźnika udziału **kredytów w sytuacji zagrożonej w odniesieniu do aktywów kredytowych ogółem** (obligo). Wskaźnik jakości portfela kredytowego wyniósł **10,7 %** na koniec 2015 roku.

Kontroli jakości portfela kredytowego służą jego okresowe przeglądy zorientowane na bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów i kondycji finansowej Dłużników Banku oraz oceny skuteczności przyjętych zabezpieczeń. Bank dokonuje przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Przeглядów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonywał zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji. Jakość przyjmowanych zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwości zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją” oraz grupy „zagrożone” Bank tworzy rezerwy w wysokości minimalnej określonej w Rozporządzeniu:

- ✓ 1,5% podstawy tworzenia rezerw –w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- ✓ 20% podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- ✓ 50% podstawy tworzenia rezerw –w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- ✓ 100% podstawy tworzenia rezerw -w przypadku kategorii „stracone”.

Decyzje o wyższych stawkach procentowych podstawy tworzonych rezerw w poszczególnych sytuacjach podejmował Zarząd Banku. Do klasyfikacji i okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych zobowiązane były komórki organizacyjne Banku.

Szczegółowe informacje o poziomie należności zagrożonych jak i utworzonych rezerw celowych zawiera Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego.

W działalności kredytowej Bank w celu mitygowania poziomu ryzyka stosuje powszechnie przyjęte w praktyce bankowej zabezpieczenia jak i tzw. techniki ograniczania ryzyka kredytowego umożliwiające;

- **ponmniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych** zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U. 2008 Nr 235 poz. 1589 z póź. zm.),
- **redukcję wymogu na ryzyko kredytowe** - stosując się do wymagań dotyczących banków wykorzystujących metodę standardową wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego z uwzględnieniem metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń.

Bank w stosunku do swoich wierzytelności stosuje różne formy zabezpieczenia wymienione w katalogu zabezpieczeń zawartym w wewnętrznej instrukcji prawnych form zabezpieczenia wierzytelności jak i w dedykowanych danym obszarom biznesowym procedurach produktowych, spełniające kryteria ustalone w Rozporządzeniu 575/2013 UE oraz obowiązujących wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego w tym zasad określonych umożliwiające Bankowi zmniejszenie wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Do najczęściej wymaganych i przyjmowanych zabezpieczeń Bank zalicza:

- ✓ hipotekę na nieruchomości mieszkalnej lub komercyjnej,
- ✓ zastaw rejestrowy / ustawowy
- ✓ przewłaszczenie,
- ✓ kaucję,
- ✓ gwarancję,
- ✓ poręczenie,
- ✓ weksel,
- ✓ akt notarialny, w którym Dłużnik poddaje się egzekucji,
- ✓ przelew praw z umów ubezpieczeniowych,
- ✓ przelew (cesja) wierzytelności na zabezpieczenie,
- ✓ pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym.

W celu zmniejszenia ekspozycji Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnego zabezpieczenia Bank stosuje zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, tj. 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112, obliczane zgodnie z zapisami części trzeciej, tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia CRR zawiera poniższa Tabela.

Dane w zł.

Klasy ekspozycji	Ekspozycja pierwotna przed uwzględnieniem współczynników konwersji	Ekspozycja po odliczeniu korekt wartości i rezerw przed zastosowaniem technik ograniczenia ryzyka kredytowego	Ekspozycja po zastosowaniu technik ograniczenia ryzyka kredytowego	Wartość ekspozycji po konwersji	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	Kwota wymogu na ryzyko kredytowe
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	155 996 074	156 046 063	156 046 063	156 046 063	0	0
Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych lub władz lokalnych	22 440 062	22 440 062	22 440 062	22 440 062	4 488 012	359 041
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	514 704	514 704	514 704	514 704	514 704	41 176
Ekspozycje wobec instytucji	94 266 062	94 266 062	94 266 062	94 266 062	8 657 114	692 569
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	208 189 712	208 103 771	208 103 771	196 728 165	171 457 466	13 716 597
Ekspozycje detaliczne	217 488 361	216 423 803	216 423 803	209 201 920	128 821 427	10 305 714
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	49 617 502	37 626 632	37 626 632	37 626 632	54 221 593	4 337 727
Ekspozycje kapitałowe	3 206 348	3 206 348	3 206 348	3 206 348	3 206 348	256 508
Inne ekspozycje	25 868 913	25 868 913	25 868 913	25 868 913	17 463 604	1 397 088
Razem	777 587 738	764 496 358	764 496 358	745 898 869	388 830 268	31 106 421

Bank nie uwzględniał w procesie liczenia wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej z wyjątkiem saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, natomiast korzystał, w ramach technik redukcji ryzyka, z rzeczywistej i nierzeczywistej ochrony kredytowej (tj. kaucji, otrzymanych gwarancji de minimis Banku Gospodarstwa Krajowego).

Mając na uwadze treść art. 442 lit d) i lit. h) Rozporządzenia - Bank nie prezentuje rozkładu geograficznego ekspozycji oraz rozkładu na ważne obszary geograficzne, gdyż zgodnie ze Statutem Banku prowadzi on działalność wyłącznie w Polsce na terenie woj. śląskiego i nie posiada ekspozycji wobec kontrahentów zlokalizowanych poza Polską.

Bank uwzględniając zapis art. 442 lit. i) Rozporządzenia w tabeli zamieszczonej poniżej ujawnia zmiany stanu wartości rezerw dla ekspozycji o utraconej wartości (zagrożonych) w okresie od dnia 01.01.2015 r. do dnia 31.12.2015 r.

Dane w zł.

Kategoria należności	Stan początkowy	Zwiększenie	Zmniejszenie	Stan końcowy
Rezerwy celowe	10 050 215	10 633 596	8 245 185	12 438 626
Rezerwa na Kredyty pod obserwacją	83 783	101 475	134 970	50 288
przeds. prywatnych oraz spółdzielni	65 052	91 997	112 602	44 447
rolników indywidualnych	0	0	0	0
przedsiębiorców indywidualnych	13 709	8 843	21 410	1 142
Osób prywatnych	5 022	634	958	4 698
instytucji niekomercyjnych	0	0	0	0
Kredyty poniżej standardu	149 316	833 666	414 446	568 536
przeds. prywatnych oraz spółdzielni	144 064	609 034	186 405	566 694
rolników indywidualnych	0	0	0	0
przedsiębiorców indywidualnych	5 252	224 631	228 041	1 842
Osób prywatnych	0	0	0	0
instytucji niekomercyjnych	0	0	0	0
Kredyty wątpliwe	1 506 969	2 020 438	3 405 757	121 650
przeds. prywatnych oraz spółdzielni	33 298	409 525	396 860	45 962
rolników indywidualnych	0	0	0	0
przedsiębiorców indywidualnych	1 375 721	1 607 768	2 961 097	22 392
Osób prywatnych	97 950	3 145	47 800	53 295
instytucji niekomercyjnych	0	0	0	0
Kredyty stracone	8 310 147	7 678 018	4 290 013	11 698 152
przeds. prywatnych oraz spółdzielni	4 571 374	2 531 913	3 838 387	3 264 900
rolników indywidualnych	48 708	0	0	48 708
przedsiębiorców indywidualnych	939 314	3 906 084	156 749	4 688 649
Osób prywatnych	2 750 751	1 240 021	294 877	3 695 895
instytucji niekomercyjnych	0	0	0	0

Rezerwy na ogólne ryzyko bankowe	0	0	0	0
Razem rezerwa	10 050 215	10 633 596	8 245 185	12 438 626

Bank monitoruje portfel kredytowy z uwzględnieniem struktury branżowej (limity koncentracji) bez podziału na klasy ekspozycji. Zgodnie z treścią art.442 lit. e) i lit. g) Rozporządzenia - informacje dotyczące rozkładu ekspozycji w zależności od branży oraz w podziale na ekspozycje ze stwierdzoną utratą wartości (zagrożone) ze wskazaniem kwot utworzonych rezerw są prezentowane szczegółowo w poniższej tabeli.

Dane w zł

Branża	zaangażowanie kredytowe ogółem	zaangażowanie kredytowe w sytuacji zagrożonej	kwota rezerw celowych
Uprawy Rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	3 141 594	96 791	83 455
Górnictwo i wydobywanie	1 687 098	7 303	7 303
Przetwórstwo przemysłowe	71 286 924	3 564 063	430 676
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów. klimatyzowanych	168 100	0	0
Dostawa wody; gosp. Ściekami i odpadami oraz działalność zw. Z rekultywacją	6 114 413	0	0
Budownictwo	53 484 274	10 734 466	3 634 222
Handle hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle (300%)	96 325 550	7 624 490	1 240 795
Transport i gospodarka magazynowa	13 000 297	526 466	456 107
Działalność zw. z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	40 223 506	8 475 851	2 692 295
Informacja i komunikacja	2 774 613	5 778	5 778
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20 492 276	7 009 341	43 270
Działalność zw. z obsługą rynku nieruchomości	67 284 080	2 818 931	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15 225 499	1 819 015	18 696
Dział. z zakresu usług administrowania i dział. wspierającej	5 910 265	180 766	22 766
Adm. publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	19 938 569	0	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	15 780 423	2 705 202	0

Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2 201 284	51 383	49 343
Pozostała działalność usługowa	64	64	32
Edukacja	0	0	0
RAZEM	435 038 828	45 619 910	8 684 738

Mając na uwadze art. 442 lit. f) Rozporządzenia – Bank ujawnia w poniższej tabeli dane na temat rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji w podziale na sektor gospodarki i według typu kontrahenta (wg wartości nominalnej na podstawie sprawozdania FIN005_1).

Dane w tys. zł

Sektor gospodarki	Typ kontrahenta	Bez określonego terminu	<=1 tygodnia	> 1 tygodnia <=1 miesiąca	> 1 mies. <=3 mies.	> 3 mies. <=6 mies.	> 6 mies. <=1 roku	> 1 roku <=2 lat	> 2 lat <=5 lat	> 5 lat <=10 lat	> 10 lat <=20 lat	> 20 lat	Razem
Sektor finansowy	Banki centralne	8 405	118 800	-	-	-	-	-	-	-	-	-	127 205
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	75 654	450	-	20 000	-	-	-	300	-	-	-	96 404
	Razem sektor finansowy	84 060	119 250	-	20 000	-	-	-	300	-	-	-	223 609
Sektor niefinansowy	Przedsiębiorstwa	28 733	527	9 860	13 858	14 651	30 935	73 544	36 302	49 556	-	-	257 968
	Gospodarstwa domowe	20 884	54	4 710	10 722	11 587	23 394	48 220	25 165	48 106	-	-	192 843
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0	-	-	-	510	-	-	-	-	-	-	510
	Razem sektor niefinansowy	49 618	582	14 571	24 580	26 748	54 329	121 764	61 467	97 662	-	-	451 320
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Instytucje rządowe szczebla centralnego	-	-	10 000	-	-	5 000	-	5 000 ¹	5 000	-	-	5 000 ³
	Instytucje samorządowe	-	-	250	670	20 ⁹	1 841	4 602	5 742	8 413	-	-	2 439 ²

	Razem sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	1 0 250	670	9 20	6 841	4 602	2 0 742	13 413	-	-	5 7 439
RAZEM		13 3 677	119 831	2 4 821	45 250	27 668	61 170	126 366	8 2 510	111 075	-	-	73 2 368

3.5. Informacje dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta

Zapisy art. 439 CRR w zakresie ujawnienia informacji na temat ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta nie dotyczą Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju, gdyż Bank nie posiada instrumentów pochodnych.

3.6. Informacje dotyczące ryzyka rynkowego

W ramach ryzyka rynkowego Bank wyznaczał wymóg kapitałowy wyłącznie na ryzyko walutowe stosując **tzw. metodę podstawową**, rozumianą jako iloczyn 8% oraz wartości bezwzględnej pozycji walutowej całkowitej, o ile pozycja ta przekracza 2% funduszy własnych (w przeciwnym przypadku wymóg wynosi zero). Podejmowane w 2015 roku działania Banku zmierzały do kształtowania swojej pozycji walutowej na poziomie pozwalającym na ograniczenie obciążeń kapitałowych wynikających z prowadzonej działalności biznesowej.

Według stanu na dzień 31.12.2015r. całkowita otwarta pozycja walutowa (długa) stanowiła zaledwie 0,49 % funduszy własnych Banku, zatem Bank zachował limity wewnętrzne dotyczące ryzyka walutowego i nie tworzył wymogu kapitałowego zgodnie z art. 92 ust.3 lit c. Rozporządzenia CRR. Taki stan rzeczy był efektem systematycznego monitoringu ryzyka walutowego w cyklach dziennych, gdzie sporządzane były raporty dotyczące otwartej pozycji walutowej oraz miesięczne raporty zarządcze, które umożliwiały podejmowanie decyzji biznesowych, dostosowanych do bieżącej sytuacji na rynku walutowym.

3.7. Informacje dotyczące ryzyka operacyjnego

Bank wyliczał wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego najprostszą z możliwych metod - metodą podstawowego wskaźnika (BIA), która jak powszechnie wiadomo skutkuje najwyższym wymogiem kapitałowym i jednocześnie najniższym stopniem dopasowania do faktycznie ponoszonego przez Bank Spółdzielczy ryzyka operacyjnego. Oszacowany wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na rok 2015 wyniósł **3 945 tys. zł**, podczas gdy wartość faktycznie zaewidencjonowanych strat brutto z tytułu zdarzeń operacyjnych **nie przekroczyła 67,5 tys. zł**, z czego odzyskano 66 tys. zł. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne na dzień 31.12.2015 r. stanowił 11,26% wymogów regulacyjnych.

Ilość i wysokość zaewidencjonowanych strat operacyjnych (rzeczywistych i potencjalnych) w roku 2015 w poszczególnych kategoriach ryzyka prezentuje poniższa Tabela .

Dane w tys. zł

LP	Rodzaje zdarzeń	Kategorie zdarzeń	Liczba (szt.)	wielkość straty rzeczywistej (w tys. zł)	wielkość straty potencjalnej (w tys. zł)
1	oszustwo wewnętrzne	działania nieuprawnione			
		kradzież i oszustwo			
2	oszustwo zewnętrzne	kradzież i oszustwo	5	65,11	
		bezpieczeństwo systemów	1		91,8
3	praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	stosunki pracownicze			
		bezpieczeństwo środowiska pracy			
		podziały i dyskryminacja			
4	klienci, produkty i praktyka biznesowa	obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów			
		niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	7	0,76	
		wady produktów			
		klasyfikacja klienta i ekspozycje			
5	szkody związane z aktywami rzeczowymi	klęski żywiołowe i inne zdarzenia	3	1,27	
6	zakłócenia działalności i błędy systemów	systemy			
7	wykonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	7	0,36	
		monitorowanie i sprawozdawczość			
		dokumentacja dotycząca klienta			
		zarządzanie rachunkami klientów			
		uczestnicy procesów niebędący klientami banku			
		sprzedawcy i dostawcy			
RAZEM			23	67,5	91,8

4. Fundusze własne.

Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z obowiązującym stanem prawnym i przepisami regulacyjnymi na dzień 31.12.2015 roku, w szczególności postanowieniami Prawa Bankowego i Rozporządzenia CRR. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z art. 437 oraz 492 Rozporządzenia oraz zgodnie z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze

standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

Fundusze własne Banku dla potrzeb oceny adekwatności kapitałowej składają się z kapitału Tier 1 oraz kapitału Tier 2.

Kapitał Tier I stanowi sumę kapitału podstawowego Tier1 i kapitału dodatkowego Tier1 po zastosowaniu korekt regulacyjnych:

- a) do **kapitału podstawowego Tier 1** Bank zalicza:
- ✓ fundusz zasobowy tworzony z zysku netto oraz wpisowego,
 - ✓ fundusz rezerwowy,
 - ✓ fundusz udziałowy - zaewidencjonowany oraz w pełni opłacony wg stanu na dzień 31.12.2011r. i podlegający dalszej amortyzacji² w ciągu roku 2015, zgodnie z wytycznymi KNF. Aktualnie fundusz udziałowy jest ujmowany w rachunku funduszy własnych na zasadzie praw nabytych do czasu zmiany przepisów krajowych,
 - ✓ fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych (utworzony ma mocy Rozporządzenia MF z 1995 r.),
 - ✓ zysk netto roku bieżącego - zysk netto za 9 m-cy 2015r. zweryfikowany przez biegłego rewidenta z uwzględnieniem wszelkich przewidywanych pomniejszeń za zgodną KNF³.

Kapitał podstawowy Tier 1 podlega następującym *korektom regulacyjnym*:

- ✓ wartości niematerialne i prawne pomniejszają kapitał w 100%,
- ✓ niezrealizowane zyski i straty na instrumentach finansowych dostępnych do sprzedaży - nie wystąpiły na dzień sprawozdawczy, natomiast fundusz z aktualizacji wyceny środków trwałych został skorygowany w 100%,
- ✓ inne korekty nie wystąpiły,

- b) kapitał dodatkowy kapitału podstawowego Tier1 - na dzień sprawozdawczy Bank nie posiadał instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier1 (AT1).

Do kapitału Tier2 Bank zalicza pozyskane z banku zrzeszającego BPS SA pożyczki podporządkowane, na zasadach określonych w stosownych decyzjach Komisji Nadzoru Finansowego wydanych na wniosek Banku.

Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania klientów Banku. Bank posiada fundusze własne odpowiadające wymogom nadzorczym oraz dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności, tj. na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną. **W dniu 17 czerwca 2016r. Uchwałą Zebrania Przedstawicieli nr 12/2015 zysk netto roku 2015 w wysokości 3 464 599,20 zł został w całości przeznaczony na fundusz zasobowy.**

Zgodnie z wymaganiami określonymi treścią Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 poniżej przedstawiono informacje na temat **funduszy własnych w okresie przejściowym** (wg wzoru wskazanego w Załączniku VI w/w Rozporządzenia). W celu czytelnej prezentacji informacji zawartych w poniższej Tabeli ograniczono się jedynie do wskazania pozycji występujących w Banku (**pozycje zerowe pominięto**) wg numeracji wskazanej w wyżej przywołanym wzorze.

2 Konieczność stopniowej amortyzacji funduszu udziałowego wynika wprost z art. 484 i 486 CRR.

3 Poczawszy od 2014r. zgodnie z art. 26 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zaliczenie zysku roku bieżącego do funduszy własnych jest możliwe po zweryfikowaniu zysku przez biegłego rewidenta oraz po uzyskaniu uprzedniej zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

Wyszczególnienie	Kwota na dzień 31.12.2015r.
Kapitał podstawowy Tier 1: Instrumenty i kapitały rezerwowe	
3. Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	33 714
3a. Fundusze ogólne ryzyka bankowego	
4. Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust.3	3 003
5a. Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	1 634
6. Kapitał podstawowy Tier 1 przed korektami regulacyjnymi	38 351
Kapitał podstawowy Tier 1: Korekty regulacyjne	
8. Wartości niematerialne i prawne	-203
26. Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału podstawowego Tier 1 od względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR	-35
26a. Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468;	-
28. Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier 1	-238
29. Kapitał podstawowy Tier 1	38 113
Kapitał dodatkowy Tier 1: Instrumenty	
30. Instrumenty Kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	-
36. Kapitał dodatkowy Tier 1 przed korektami regulacyjnymi	Nie dotyczy
Kapitał dodatkowy Tier 1: korekty regulacyjne	
43. Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier 1	0
44. Kapitał dodatkowy Tier 1	0
45. Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1=kapitał podstawowy Tier 1 + kapitał dodatkowy Tier 1)	38 113
Kapitał Tier 2: instrumenty i rezerwy	
46. Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	10 494
51. Kapitał Tier 2 przed korektami regulacyjnymi	10 494
Kapitał Tier 2: korekty regulacyjne	
57. Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier 2	-
58. Kapitał Tier 2	10 494
59. Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier 1 + kapitał Tier 2)	48 607
60. Aktywa ważone ryzykiem razem	438 147
Współczynniki i bufora kapitałowe	
61. Kapitał podstawowy Tier 1	8,70
62. Kapitał Tier 1	8,70
63. Łączny kapitał	11,09
64. Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (...)	Nie dotyczy

Mając na uwadze treść art.440 CRR w zakresie ujawnienia informacji dotyczących regulacyjnych

buforów kapitałowych, należy nadmienić, iż przepisy dyrektywy CRD IV zostały zaimplementowane do przepisów krajowych w 2015 roku, poprzez przyjęcie *Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* oraz wprowadzenie zapisów do *Ustawy Prawo bankowe*. Ustawa określiła bufory kapitałowe, które obowiązują banki w Polsce począwszy od stycznia 2016r⁴. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju nie był zobowiązany do utrzymywania dodatkowych funduszy własnych z tytułu regulacyjnych buforów kapitałowych, ani do utrzymywania dodatkowego kapitału (tzw. domiar kapitałowy), o którym mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r.

5. Kapitałowe papiery wartościowe.

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego o łącznej wartości bilansowej 2 896 tys. zł. Bank nie posiadał instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu giełdowego. Nabyte przez Bank instrumenty kapitałowe, przyjęte metody wyceny, klasyfikację w bilansie oraz efekt wyceny przedstawia poniższa Tabela:

Rodzaj	Klasyfikacja bilansowa	Metoda wyceny	Wartość bilansowa w tys. zł
akcje banku zrzeszającego BPS SA	dostępne do sprzedaży	Wartość godziwą; dla akcji i udziałów niekwotowanych na aktywnym rynku, za wartość godziwą Bank przyjmuje wartość według ceny nabycia pomniejszoną o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.	2 805
akcje w Agencji Rozwoju i Przedsiębiorczości S.A.	dostępne do sprzedaży		30
udziały w Funduszu Poręczeń Kredytowych	dostępne do sprzedaży		30
akcje IT CARD S.A.	dostępne do sprzedaży		31

Strategiczny cel zaangażowania się Banku w wyżej wymienione akcje i udziały wiąże się z prowadzoną działalnością bankową oraz zacieśnieniem współpracy z partnerami biznesowymi a także wynika ze spółdzielczego modelu biznesowego i dokapitalizowania banku zrzeszającego.

Zaangażowanie kapitałowe Banku nie przekroczyło 10% kapitału Tier1.

6. Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom niewzględnionym w portfelu handlowym.

⁴ Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym wskaźnik bufora antycyklicznego (na potrzeby bufora antycyklicznego specyficznego dla instytucji) jest określany jako 0 albo 0,25 punktu procentowego lub wielokrotność 0,25 punktu procentowego i może wynosić od 0 do 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko instytucji. Art. 83 ustawy przewiduje, że wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% w okresie do dnia poprzedzającego dzień, od którego instytucja będzie obowiązana stosować wskaźnik określony na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów natomiast od dnia 1 stycznia 2016 r. bufor zabezpieczający wynosi 1,25%.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja poszczególnych rodzajów ryzyka stopy procentowej w celu maksymalizacji marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych, a w szczególności ograniczenie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy i fundusze własne Banku.

W zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej rozpatruje się cztery źródła ryzyka:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych, z uwzględnieniem pozycji pozabilansowych,
- ryzyko bazowe - ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP) w oparciu, o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów / instrumentów generujących przychody / koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach,
- ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z wpisanych w produkty oferowane przez Bank praw klienta do wcześniejszej spłaty należności (kredytu) lub wycofania zobowiązań (depozytu).
- ryzyko krzywej dochodowości – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi danego rynku lub indeksu odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania (w szczególności powyżej 1 roku), które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania,

Ryzyko stopy procentowej monitorowane i raportowane jest w okresach miesięcznych, m.in. poprzez analizę ryzyka luki i profilu stopy procentowej bilansu Banku, w połączeniu z ustalonym na dany rok obrachunkowy przez Zarząd Banku limitem dopuszczalnego poziomu zmiany wyniku odsetkowego. Ryzyko stopy procentowej zdeterminowane było głównie ryzykiem niedopasowania terminów przeszacowań stóp procentowych aktywów i zobowiązań Banku.

Do oceny poziomu ryzyka stopy procentowej Bank dokonuje pomiaru:

- w zakresie ryzyka przeszacowania - zmiana wyniku z tytułu odsetek w skali 12 miesięcy przy założeniu zmiany stóp procentowych o 200 pb.,
- w zakresie ryzyka bazowego - oszacowanie strat w skali 12 miesięcy z tytułu zmiany stóp referencyjnych o 35 pb.,
- w zakresie ryzyka opcji klienta – skutki ekonomiczne przekroczenia wskaźników granicznych w zakresie spłaty kredytów przed terminem umownym, określonych na poziomie 8%, kwoty kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją oraz w zakresie zerwanych depozytów przed terminem umownym określonych na poziomie 8% depozytów.

W ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy w wysokości stanowiącej nadwyżkę wyliczonych skutków zmian wartości ekonomicznej Banku wówczas, gdy nadwyżka ta stanowi ponad 15% funduszy własnych Banku.

Informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej, w tym umowne daty zmiany oprocentowania lub terminy płatności zawiera poniższa tabela.

Wyszczególnienie:	Terminy przeszacowania:								
	Ogółem	Decyzja Zarządu	1 dzień	2 dni-1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-3lat	powyżej 3 lat
Aktywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	721 487	244 239	158 259	270 103	20 851	3 717	16 809	7 276	233

Pasywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	614 380	109 443	113 705	200 978	65 823	61 576	42 855	20 000	0
---	---------	---------	---------	---------	--------	--------	--------	--------	---

Na dzień 31.12.2015r. obliczono potencjalną zmianę wyniku finansowego (odsetkowego) dla szokowego spadku lub wzrostu stóp procentowych (zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank -wzrost i spadek o 2 pp.). Spadek stóp procentowych o 2 pp. mógłby w skali 12 miesięcy zmniejszyć wyniki Banku o 1 450 tys. zł. Natomiast w sytuacji wzrostu stóp procentowych o 2pp. wzrost dochodów wyniósłby 911 tys. zł.

7. Wskaźnik dźwigni.

Zgodnie z postanowieniami art. 451 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz mając na uwadze treść Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem, Bank ujawnia dane dotyczące wskaźnika dźwigni w *załączniku nr 1* do niniejszego dokumentu wg wzoru określonego w Załączniku nr I do Rozporządzenia 2016/200.

Poziom wskaźnika dźwigni rozumianego jako stosunek kapitału Tier1 do sumy wartości bilansowej netto ekspozycji bilansowych i wartości ekspozycji pozabilansowych po uwzględnieniu współczynnika konwersji kredytowej, z wyłączeniem pozycji pomniejszających fundusze, na koniec roku obrachunkowego wyniósł:

- a) według w pełni wprowadzonej definicji Kapitału Tier1- **4,71%**
- b) według definicji przejściowej Kapitału Tier1- **5,11%**.

Zasady zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni ujęte są w procedurze *Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej*, a jeżeli chodzi o poziom wskaźnika dźwigni to znajdował się on na bezpiecznym poziomie, przy niewielkich zmianach w okresach kwartalnych - nie jest więc uzasadniony opis czynników wpływających na zmiany jego wielkości.

8. Zasady wyboru i oceny członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Członków Zarządu powoływała zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza Banku. Członkowie Zarządu podlegali ocenie odpowiedniości, uwzględniającej kwalifikacje, doświadczenie i reputację.

Członków Rady Nadzorczej powoływało zgodnie z przepisami prawa Zebranie Przedstawicieli. Członkowie Rady Nadzorczej podlegali ocenie odpowiedniości, uwzględniającej kwalifikacje, doświadczenie i reputację.

Bank z uwagi na skalę działalności nie stosował strategii w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku podlegali ocenie ze strony Zebrania Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju. Wszyscy za prawidłowość wykonywania obowiązków w 2015 r. otrzymali absolutorium.

9. Stosowane zasady ustalania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju.

Ogólne Zasady Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju, zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju, która raz na dwa lata dokonuje okresowych przeglądów tych zasad, w szczególności dokonuje okresowych przeglądów wdrożenia powyższej polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w oparciu o okresowe przeglądy dokonywane raz na dwa lata przez Komórkę audytu wewnętrznego Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju oraz raporty z tych przeglądów przedstawiane Radzie Nadzorczej Banku przez Komórkę audytu wewnętrznego Banku.

Uwzględniając zasadę proporcjonalności, osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju to:

- 1) p.o. Prezesa Zarządu Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju, Wiceprezes Zarządu Pion Zarządzania Siecią Placówek, Strategii Rynkowej i Wizerunku,
- 2) Wiceprezes Zarządu Pion Obsługi Klientów Kredytowych,
- 3) Wiceprezes Zarządu Pion Administracji Rachunkami Bankowymi i Zapleczem Gospodarczym oraz Kontroli Księgowości Rachunkowej,
- 4) Wiceprezes Zarządu Pion Księgowości Zarządczej oraz Kontroli Ryzyka Bankowego.

Powyższy wykaz osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju uzasadniony jest tym, że głównie wyżej wymienione osoby mają merytoryczny wpływ na profil i poziom ryzyka bankowego w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju oraz otrzymują zmienne składniki wynagrodzenia (w szczególności premie) w takiej wysokości, która uzasadnia objęcie tylko tych osób postanowieniami Ogólnych Zasad polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju.

Ogólne Zasady polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej Banku, konsumują dotychczasowe rozwiązania stosowane w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju w zakresie przyznawania oraz wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń Członkom Zarządu Banku. Łączna kwota, którą Bank zamierza w danym roku przeznaczyć na wypłatę zmiennych składników wynagrodzeń dla Członków Zarządu Banku, jest uwzględniona w pozycji wynagrodzeń z narzutami w Planie Finansowym na dany rok obrachunkowy zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą Banku, jak również jest wskazana w Wytocznych Zarządu Banku w sprawie polityki płac w danym roku.

W Regulaminie Wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju, zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą Banku wskazane są kryteria oceny i procedura przyznawania premii uznaniowych poszczególnym Członkom Zarządu Banku. Premie dla Wiceprezesów Zarządu przyznawane są przez Radę Nadzorczą Banku w cyklach kwartalnych na wniosek Prezesa Zarządu, który zawiera uzasadnienie wnioskowanych kwot premii i jest skierowany do Rady Nadzorczej Banku. Decyzję o przyznaniu premii uznaniowej Prezesowi Zarządu podejmuje Rada Nadzorcza Banku. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza Uchwałą Rady Nadzorczej przyznanie i wysokość premii uznaniowych za dany kwartał dla poszczególnych Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju.

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju uwzględnia następujące zasady:

- 1) wynagrodzenie zmienne powinno być rozliczane i wypłacane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;

2) wynagrodzenie zmienne jest przyznawane lub wypłacane, gdy odpowiada sytuacji finansowej całego Banku oraz jest uzasadnione wynikami Banku oraz efektami pracy osoby zajmującej stanowisko kierownicze w Banku;

3) w przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze w Banku oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby z uwzględnieniem wyników całego Banku; przy ocenie indywidualnych efektów pracy bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe wskazane w Regulaminie Wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju oraz w § 5 ust 2, ust 3 Ogólnych Zasad polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Banku;

4) ocena wyników odbywa się w cyklach kwartalnych, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała stopień realizacji zadań wyszczególnionych w Regulaminie Wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju oraz w § 5 ust 2, ust 3 Ogólnych Zasad polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Banku.

Podstawę wypłaty wynagrodzenia zależnego od wyników za rok 2012 stanowi kwartalna ocena wyników pracownika w 2012 roku, natomiast w roku 2013 i w kolejnych latach okresem oceny będą poszczególne kwartały danego roku kalendarzowego;

5) premie osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju dla danej osoby nie mogą przekraczać 50% kwoty wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego tej osoby za dany kwartał.

Zbiornicze informacje ilościowe dotyczące wysokości wypłaconego wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku zgodnie z Ogólnymi Zasadami polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju przyjętymi w Banku:

Tabela poniżej przedstawia informacje dotyczące wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju w rozumieniu Uchwały 258/2011 KNF.

Dane w tys. zł (brutto)

Wynagrodzenia ogółem	10 107
Narzuty na wynagrodzenia oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników	1 974
Wynagrodzenia stałe	6 668
Wynagrodzenia zmienne ogółem	1 465
Wynagrodzenie zmienne osób objętych polityką zmiennych składników wynagrodzeń (wypłacone)	161
Liczba osób na stanowiskach kierowniczych	5*

*5 osób na stanowiskach kierowniczych do 18.06.2015r, od 19.06.2015r. 4 osoby na stanowiskach kierowniczych.

Wynagrodzenie zmienne osób objętych polityką zmiennych składników wynagrodzeń stanowi 1,6% wynagrodzenia ogółem za 2015 rok.

10. Ryzyko płynności.

Ryzyko płynności w Banku podlega ocenie ilościowej w oparciu o wewnętrzne i nadzorcze miary. Ze względu na naturę i skutki ryzyka płynności Bank stosuje szczególne zasady i metody zarządzania dostosowane do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności oraz do obowiązujących wymogów i rekomendacji nadzorczych.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma całościowy i skonsolidowany charakter:

- a) całościowy charakter zarządzania oznacza uwzględnienie wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka i zależności między nimi;
- b) skonsolidowane zarządzanie ryzykiem płynności oznacza objęcie procesem zarządzania wszystkich oddziałów i punktów kasowych Banku.

Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w sposób scentralizowany i występuje rozdzielenie kompetencji poszczególnych komórek organizacyjnych z podziałem na pierwszą, drugą i trzecią linię obrony. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku uwzględnia strukturę i kompetencje wynikające z Regulaminu Organizacyjnego Banku.

Bank posiada, przyjęte uchwałami Zarządu Banku, wewnętrzne procedury monitorowania ekspozycji na ryzyko płynności, w tym zasady postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia limitów płynnościowych, obejmujące m.in. zasady informowania organów Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych oraz wskazujące komórki odpowiedzialne za podjęcie działań ograniczających narażenie na ryzyko płynności do poziomów akceptowanych przez Bank.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Bank dokonuje weryfikacji wszystkich obowiązujących limitów, w kontekście zgodności z przyjętymi celami strategicznymi działania Banku i dopuszczalnym poziomem ryzyka płynności oraz w sytuacji, gdy Bank dokonuje istotnych zmian w skali lub zakresie swojej działalności, lub gdy zachodzą istotne zmiany uwarunkowań rynkowych.

W zarządzaniu ryzykiem płynności Bank w szczególności:

- monitoruje różne aspekty ryzyka, na jakie jest lub może być narażony,
- uwzględnia wszystkie przedziały / perspektywy czasowe, od śróddziennej do długoterminowej,
- uwzględnia poziom zapotrzebowania na środki płynne w sytuacji skrajnej (bufor płynności),
- dokonuje oceny nadwyżki płynności w postaci zapasu wysokiej jakości i nieobciążonych aktywów płynnych,
- monitoruje poziom koncentracji i stabilność źródeł finansowania,
- monitoruje i raportuje nadzorcze miary płynności oraz wskaźnik pokrycia płynności LCR i wskaźnik NSFR,
- monitoruje lukę płynności i finansowania,
- przeprowadza testy warunków skrajnych dla kilku scenariuszy oraz testy odwrócone, (wyniki wykorzystywane są m.in. do limitowania oraz planowania awaryjnego),
- opracowuje i testuje plany awaryjne,
- na bieżąco raportuje informacje o ekspozycji na ryzyko płynności i finansowania (obejmujące m.in. wyniki pomiaru ryzyka, wykorzystanie limitów, kształtowanie się podstawowych wolumenów biznesowych, wolumen zawieranych transakcji, kształtowanie się cen transferowych itp.).

Nadzorcze miary płynności krótkoterminowej oraz płynności długoterminowej kształtowały się na poziomie powyżej obowiązujących norm ostrożnościowych.

NADZORCZE MIARY PŁYNNOSCI	Limit kontrolny	31.03.2015r.	30.06.2015r.	30.09.2015r.	31.12.2015r.
1. Luka płynności krótkoterminowej (w tys. zł)	<i>min. 0</i>	39 516	68 455	68 629	80 979
2. Współczynnik płynności krótkoterminowej	<i>min. 1</i>	1,34	1,67	1,51	1,71
3. Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	<i>min. 1</i>	1,1	1,08	1,07	1,07

4. Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	<i>min. 1</i>	1,18	1,17	1,17	1,21
--	---------------	------	------	------	------

Bank zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10.10.2014r. począwszy od miesiąca października 2015r. monitoruje codziennie wskaźnik LCR, którego poziom kształtował się znacznie powyżej określonego niniejszym Rozporządzeniem minimum tj. 60% wymogu pokrycia wypływów netto i na dzień 31.12.2015r. wyniósł 129% (1,29). W ramach pomiaru ryzyka płynności Bank sporządza kontraktową oraz urealnioną lukę płynności. Urealniona luka płynności stanowi załącznik nr 2 do niniejszego raportu.

Bank w 2015 roku dokonał weryfikacji procedur identyfikacji, pomiaru, zarządzania i monitorowania płynności stosowanych przez Bank zgodnie w art. 86 Dyrektywy CRD IV oraz wdrożył postanowienia Rekomendacji P Komisji Nadzoru Finansowego.

Załącznik nr 1 do Raportu rocznego w zakresie adekwatności kapitałowej oraz innych informacji podlegających ogłaszaniu wg stanu na dzień 31.12.2015 r.

Wskaźnik dźwigni określony w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych – formularz do celów ujawniania informacji

Dzień odniesienia	31.12.2015
Nazwa podmiotu	Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju
Poziom stosowania	indywidualny

Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

W złotych

		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	738 385 495
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	0
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	0
5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	7 513 373
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	

EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
EU-6b		
7	Inne korekty	-203 115
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	745 695 753

Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

W złotych

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	738 385 495
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-203 115
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	738 182 380
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	0
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	0
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	0
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	0
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	0

8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	0
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	0
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	0
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4–10)	0
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	0
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	0
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	0
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0
15	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	0
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	0
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12–15a)	0
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	26 110 863
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-18 597 490
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	7 513 373
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
EU-19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))	0

EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))	0
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	38 112 769
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	745 695 753
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	5,11%
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0

Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

W złotych

Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych		
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	738 385 495
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	738 385 495
EU-4	Obligacje zabezpieczone	0
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	0
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	179 000 829
EU-7	Institucje	94 266 062
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	0
EU-9	Ekspozycje detaliczne	205 853 282
EU-10	Przedsiębiorstwa	192 563 429

EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	37 626 632
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	29 075 261

Tabela LRQua: Pola na tekst o dowolnym formacie do celów ujawniania informacji jakościowych

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	W ramach weryfikacji istotności ryzyk - Bank ocenił ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jako nieistotne w związku z powyższym nie została wprowadzona osobna procedura do zarządzania tym ryzykiem. Natomiast Bank zarządza ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej w ramach zatwierdzonej i przyjętej <i>Strategii zarządzania adekwatnością kapitałową na lata 2015-2018</i> , a sposób wyznaczania współczynników kapitałowych i dźwigni finansowej, limity oraz ich monitorowanie reguluje <i>Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej</i> .
2	Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Wskaźnik dźwigni finansowej dla def. przejściowej w roku 2015 utrzymywał się w przedziale od 4,89% do 5,11% (31.12.2015 r.), a średnia z 4 kwartałów dla tego wskaźnika to 5,02%. Wzrost wskaźnika dźwigni w IV kwartale 2015 r. był podyktowany zaliczeniem do kapitału Tier 1 części zweryfikowanego wyniku finansowego roku 2015 za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego przy jednoczesnym spadku wartości ekspozycji mianownika dla wyliczenia wskaźnika.

Załącznik nr 2 do Raportu rocznego w zakresie adekwatności kapitałowej oraz innych informacji podlegających ogłaszaniu wg stanu na dzień 31.12.2015 r.

**Urealnione zestawienie płynności
według stanu na dzień 31.12.2015 rok**

(tys. zł)

Lp	Wyszczególnienie	SUMA	A'vista	> 24 h <= 7 dni	> 7 dni <= 1 m-ca	> 1 m-ca <= 3 m-cy	> 3 m-cy <= 6 m-cy	> 6 m-cy <= 1 rok	> 1 rok <= 2 lata	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat
	AKTYWA BILANSOWE	752 316	35 065	119 141	65 316	53 929	25 708	58 765	72 770	133 398	79 761	28 665	79 798
I.	Kasa	8 405	8 405	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Należności od Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Należności od podmiotów finansowych	96 369	25 124	0	51 245	20 000	0	0	0	0	0	0	0
IV.	Należności od podmiotów niefinansowych	450 333	1 536	375	13 818	23 279	24 788	52 005	70 721	109 574	67 957	27 045	59 235
V.	Należności od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	19 942	0	0	253	670	920	1 841	2 049	6 295	6 293	1 620	0
VI.	Papiery wartościowe - wg. wartości bilansowej	156 704	0	118 766	0	9 980	0	4 919	0	17 529	5 510	0	0
VII.	Aktywa trwale - wg. wartości bilansowej	17 922	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17 922
VIII.	Pozostałe aktywa - wg. wartości bilansowej	2 641	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 641
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	29 763	29 763	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze finansowym	29 763	29 763	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	gwarancyjnym												
	PASYWA BILANSOWE	752 316	67 998	50 605	8 910	14 672	10 757	22 389	2 232	13 215	28	0	561 508
I.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego	56 353	0	49 555	3 094	2 639	278	787	0	0	0	0	0
III.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego	492 500	17 200	1 041	5 131	10 036	10 468	11 132	2 232	215	28	0	435 015
IV.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora rządowego i samorządowego	122 841	50 798	9	686	1 290	11	5	0	0	0	0	70 043
V.	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI.	Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII.	Pozostałe pasywa	15 638	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15 638
VIII.	Rezerwy	706	0	0	0	706	0	0	0	0	0	0	0
IX.	Fundusze własne oraz zobowiązania podporządkowane	60 812	0	0	0	0	0	7 000	0	13 000	0	0	40 812
X.	Wynik (zysk/strata) w trakcie zatwierdzania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XI.	Wynik (zysk/strata) roku bieżącego	3 465	0	0	0	0	0	3 465	0	0	0	0	0
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE	26 111	24 858	0	1 253	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze finansowym	24 858	24 858	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym	1 253	0	0	1 253	0	0	0	0	0	0	0	0

Wskaźniki płynności

1.	Luka		-28 028	68 536	55 153	39 257	14 951	36 376	70 538	120 182	79 732	28 665	-481 710
2.	Luka skumulowana		-28 028	40 508	95 661	134 918	149 869	186 245	256 783	376 965	456 697	485 362	3 652
3.	Wskaźnik płynności		0,70	2,35	6,43	3,68	2,39	2,62	32,60	10,09	2 802,42	-	0,14
4.	Wskaźnik płynności skumulowany		0,70	1,28	1,62	1,80	1,84	1,92	2,26	2,74	3,11	3,24	1,00

